

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYSIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ŪKIO SUBJEKTO TEO LT, AB, TURINČIO DIDELĘ ĮTAKĄ DIDMENINĖS
CENTRINĖS PRIEIGOS FIKSUOTOJE VIETOJE MASINĖS RINKOS PRODUKTAMS
RINKOJE**

2016 m. kovo 1 d. Nr. 1V-261
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 straipsnio 1 dalimi, 16 straipsnio 1, 3, 9 ir 11 dalimis, 17 straipsnio 1, 3, 5 ir 6 dalimis, Rinkos tyrimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1V-297 „Dėl Rinkos tyrimo taisyklių patvirtinimo“, 6, 20, 21, 24 ir 25 punktais, išnagrinėjęs juridinių asmenų pateiktus atsakymus į Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) 2014 m. gruodžio 29 d. raštu Nr. (43.4) 1B-4543 pateiktą Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo anketą, atsižvelgdamas į 2013 m. rugsėjo 11 d. Komisijos rekomendaciją 2013/466/ES dėl nuoseklaus nediskriminavimo įpareigojimų ir sąnaudų apskaičiavimo metodikų, skirtų konkurencijai skatinti ir geresnei investicijų į plačiajuostį ryšį aplinkai sukurti, taikymo (OL 2013 L 251, p. 13), 2014 m. spalio 9 d. Europos Komisijos rekomendaciją 2014/710/ES dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2014 L 295, p. 79) ir į 2016 m. kovo 1 d. Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo ataskaitą Nr. LD-616 (toliau – Ataskaita):

1. N u s t a č i a u i r k o n s t a t u o j u, kad:

1.1. Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinka (toliau – Didmeninės centrinės prieigos rinka) apibrėžta Tarnybos direktoriaus 2016 m. kovo 1 d. įsakymo Nr. 1V-260 „Dėl Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos apibrėžimo“ 1.4 papunktyje.

1.2. Tyrimas dėl konkurencijos veiksmingumo Didmeninės centrinės prieigos rinkoje atliktas Ataskaitos 3.1 skyriuje.

1.3. Kaip nurodyta Ataskaitos 3.2 skyriuje, konkurencija Didmeninės centrinės prieigos rinkoje nėra veiksminga, nes:

1.3.1. Teo LT, AB (toliau – TEO) tiriamojo laikotarpio pabaigoje užėmė 67,9 proc. (matuojant pagal valdomas vietines linijas) arba 56,6 proc. (matuojant pagal faktiškai naudojamas vietines linijas) Didmeninės centrinės prieigos rinkos.

1.3.2. Didmeninė centrinė prieiga fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams (toliau – didmeninė centrinė prieiga) yra vertikalčiai susijusi su atitinkamomis mažmeninėmis viešosiomis elektroninių ryšių paslaugomis, su didmenine vietine prieiga fiksuotoje vietoje ir su prieiga prie ryšių kabelių kanalų sistemos (toliau – prieiga prie RKKS) bei prieiga prie nenaudojamos šviesolaidinių ryšio linijų skaidulos (toliau – prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos). TEO tiriamojo laikotarpio pabaigoje valdė 96,2 proc. ryšių kabelių kanalų sistemos (toliau – RKKS), matuojant pagal RKKS ilgį, ir buvo viena didžiausių nenaudojamų fizinių šviesolaidinių linijų

skaidulų (toliau – šviesolaidinių linijų skaidulos) teikėja (pagal suteiktą šviesolaidinių linijų skaidulų skaičių užėmė 33,6 proc.) Lietuvos Respublikos teritorijoje.

1.3.3. TEO turi geriausias finansavimo galimybes, kurios yra būtinos vystant naujos kartos prieigos tinklą, valdo didžiausią visą Lietuvos Respublikos teritoriją dengiantį vietinių linijų prieigos tinklą, valdo didžiausią RKKS ir turi daugiausia šviesolaidinių linijų skaidulų, o nesant reguliavimo, TEO turės galimybes ir motyvus, vengti suteikti prieigą tiek prie vietinių linijų, tiek prie RKKS bei šviesolaidinių linijų skaidulų, kas sukurs barjerus kitiems operatoriams įeiti į Didmeninės centrinės prieigos rinką. Dėl to darytina išvada, kad įėjimo į Didmeninės centrinės prieigos rinką barjerai yra aukšti.

1.3.4. Esami arba potencialūs TEO teikiamos didmeninės centrinės prieigos gavėjai TEO atžvilgiu derybinės galios neturi. Aplinkybių, įrodančių, kad Didmeninės centrinės prieigos rinkoje egzistuoja pirkėjo derybinė galia, nėra.

1.3.5. Įvertinus TEO turimą vietinių metalinių vytos poros linijų, vietinių šviesolaidinių ryšio linijų, vietinių ekranuotų vytos poros (angl. *Shielded Twisted Pair*, STP) ir vietinių neekranuotų vytos poros (angl. *Unshielded Twisted Pair*, UTP) linijų (toliau – vietinės STP ir UTP linijos), prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos kontrolę ir turimas rinkos dalis teikiant mažmenines paslaugas, bei tai, kad įėjimo į Didmeninės centrinės prieigos rinką barjerai yra aukšti, darytina išvada, kad potencialios konkurencijos Didmeninės centrinės prieigos rinkoje nėra.

1.4. Kaip nurodyta Ataskaitos 3.2 skyriuje, Didmeninės centrinės prieigos rinkoje egzistuoja šios konkurencijos problemos:

1.4.1. TEO neturi motyvų siūlyti didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių), turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nesuteikti didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) arba nutraukti šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimą;

1.4.2. TEO turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes riboti informacijos teikimą apie didmeninę centrinę prieigą (ir susijusias priemones);

1.4.3. TEO turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti skirtingas didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) kainas bei kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas sau ir kitam operatoriui;

1.4.4. TEO turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti per aukštas didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) kainas ir kontroliuoti kitas šių paslaugų (ir susijusių priemonių) teikimo sąlygas.

1.5. Kaip nurodyta Ataskaitos 3.2 skyriuje, ūkio subjektą TEO sudaro TEO, UAB „Omnitel“, UAB „Lintel“, UAB „Baltic Data Center“, UAB „Kompetencijos ugdymo centras“, UAB „Verslo investicijos“, VšĮ „Ryšių istorijos muziejus“, UAB „Hostex“, UAB „Hosting“, VšĮ „Numerio perkėlimas“ ir VšĮ „SOS projektai“ (toliau – ūkio subjektas TEO).

2. P r i p a ž i s t u ūkio subjektą TEO, turinčiu didelę įtaką Didmeninės centrinės prieigos rinkoje.

3. P a k e i č i u ūkio subjektui TEO Tarnybos direktoriaus 2012 m. lapkričio 21 d. įsakymo Nr. 1V-1718 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos rinkoje“ 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 ir 3.5 papunkčiuose nustatytus įpareigojimą suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimą, skaidrumo įpareigojimą, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus bei apskaitos atskyrimo įpareigojimą į šiuos įpareigojimus, kuriuos ūkio subjektas TEO privalo vykdyti nuo šio įsakymo įsigaliojimo dienos, ir kurie yra atitinkantys problemų, nurodytų Ataskaitos 3.2 skyriuje, prigimtį, proporcingi ir pateisinami elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje:

3.1. Įpareigojimą suteikti prieigą, nustatytą Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje. Ūkio subjektas TEO:

3.1.1. privalo suteikti didmeninę centrinę prieigą (ir susijusias priemones);

3.1.2. privalo sąžiningai derėtis su ūkio subjektais, prašančiais suteikti didmeninę centrinę prieigą (ir susijusias priemones);

3.1.3. privalo nenutraukti jau suteiktos didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių);

3.1.4. privalo suteikti atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) suderinamumui;

3.1.5. privalo suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus;

3.1.6. privalo suteikti konkrečias paslaugas, būtinas užtikrinti didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) teikimą didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) gavėjams;

3.1.7. privalo suteikti prieigą prie veiklos palaikymo sistemų ar kitų panašių programinių sistemų, būtinų sąžiningai didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) teikimo konkurencijai užtikrinti;

3.1.8. privalo sujungti tinklus ar tinklų priemones, įskaitant galimybę sujungti tinklus bet kuriame techniškai galimame tinklo taške;

3.1.9. gali atsisakyti suteikti didmeninę centrinę prieigą (ir susijusias priemones), vienašališkai sustabdyti jos teikimą ar ją nutraukti tik tais atvejais, kai tai yra pagrįsta objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti tinklo vientisumą, jei teisės aktai nenumato kitaip.

3.2. Nediskriminavimo įpareigojimą, nustatytą Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje. Ūkio subjektas TEO privalo nediskriminuoti didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) gavėjų, įskaitant analogiškų sąlygų analogiškais aplinkybėmis taikymą ir tos pačios kokybės bei tokiomis pačiomis sąlygomis, kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams, paslaugų bei informacijos teikimą.

3.3. Skaidrumo įpareigojimą, nustatytą Įstatymo 18 straipsnyje. Ūkio subjektas TEO privalo:

3.3.1. standartiniame pasiūlyme suteikti didmeninę centrinę prieigą (ir susijusias priemones) viešai skelbti detalią informaciją Prieigos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis, įskaitant apskaitos informaciją, technines specifikacijas, tinklo charakteristikas, didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) teikimo bei naudojimo sąlygas, didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) kainas, jei teisės aktai nenustato kitaip;

3.3.2. teikti ūkio subjektams, siekiantiems gauti didmeninę centrinę prieigą (ir susijusias priemones), visą informaciją, būtiną didmeninei centrinei prieigai (ir susijusioms priemonėms) gauti;

3.3.3. skelbti informaciją apie pateikiamas naujas didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) paslaugas ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius iki to laiko, kai ūkio subjektas TEO pats pradės teikti atitinkamas mažmenines paslaugas, sukurtas naujų didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių) paslaugų pagrindu;

3.3.4. skelbti informaciją apie didmeninę centrinę prieigą (ir susijusias priemones) Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis.

3.4. Kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus, nustatytus Įstatymo 23 straipsnyje. Ūkio subjektas TEO privalo:

3.4.1. tvarkyti sąnaudų apskaitą Sąnaudų apskaitos pagal pilnai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1V-1164 „Dėl Sąnaudų apskaitos pagal pilnai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis;

3.4.2. teikti didmeninę centrinę prieigą (ir susijusias priemones) tokiomis kainomis, kurios būtų ne didesnės nei sąnaudos, apskaičiuotos Sąnaudų apskaitos pagal pilnai paskirstytų sąnaudų

metodą taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1V-1164 „Dėl Sąnaudų apskaitos pagal pilnai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis;

3.4.3. objektyviai įvertinęs investicijų į vietinių šviesolaidinių ryšio linijų prieigos tinklo infrastruktūrą riziką ir pagrįstai nustatęs, kad ši rizika yra ženkliai didesnė nei rizika, patiriama investuojant į kitų vietinių linijų prieigos tinklų infrastruktūrą, privalo apskaičiuoti atskirą kapitalo kainos dydį naudojamam kapitalui, investuotam į vietinių šviesolaidinių ryšio linijų prieigos tinklo infrastruktūrą bei pateikti Tarnybai visus skaičiavimus bei paaiškinimus, pagrindžiančius atskirą kapitalo kainos (t. y. papildomos rizikos premijos) dydį. Iki Tarnyba įvertins šių skaičiavimų pagrįstumą, ūkio subjektas TEO privalo didmeninės centrinės prieigos (ir susijusių priemonių), teikiamos vietinėmis šviesolaidinėmis ryšio linijomis ir vietinėmis UTP ir STP linijomis, savikainą nustatyti taikydamas tokį patį kapitalo kainos dydį kaip taiko didmeninei centrinei prieigai, teikiamai vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis;

3.4.4. netaikyti užmokesčių už paslaugas ir (ar) priemones, nebūtinai suteikti didmeninę centrinę prieigą (ir susijusias priemones).

3.5. Apskaitos atskyrimo įpareigojimą, nustatytą Įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje. Ūkio subjektas TEO, suteikdamas didmeninę centrinę prieigą (ir susijusias priemones), privalo vykdyti Įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje numatytą apskaitos atskyrimo įpareigojimą Apskaitos atskyrimo taisyklių ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2006 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 1V-738 „Dėl Apskaitos atskyrimo taisyklių ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4. I n f o r m u o j u , kad šis įsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

5. N u r o d a u šį įsakymą paskelbti Tarnybos interneto svetainėje adresu www.rrt.lt.

Direktorius

Feliksas Dobrovolskis